

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1480/2021
07.07.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бисерке Живановић, председника већа, Споменке Зарић и Весне Субић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Стана Младеновић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарства унутрашњих послова, коју заступа Државно правобранилаштво, Београд, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 546/19 од 03.02.2021. године, на седници одржаној 07.07.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 546/19 од 03.02.2021. године, тако што се одбија као неоснована жалба тужене и потврђује пресуда Првог основног суда у Београду П1 1958/17 од 28.11.2018. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиоцу накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 131.250,00 динара и трошкове ревизијског поступка у износу од 172.600,00 динара.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1958/17 од 28.11.2018. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезана тужена да тужиоцу плати разлику плате до двоструког износа плате на основу обављеног рада и временаведеног на раду за период од септембра 2012. године до августа 2016. године у укупном износу од 3.284.804,56 динара, са законском затезном каматом од дана доспелости до исплате, и то појединачне износе са законском затезном каматом све ближе одређено овим ставом изреке. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да на име тужиоца уплати Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање доприносе за обавезно пензијско и инвалидско осигурање, Републичком заводу за здравствено осигурање доприносе за обавезно здравствено осигурање и Националној служби за запошљавање доприносе за случај незапослености и то за период од септембра 2012. године до августа 2016. године, на износе разлике у плати из става првог изреке пресуде. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова поступка плати укупан износ од 440.450,00 динара са законском затезном каматом почев од 28.11.2018. године до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 546/19 од 03.02.2021. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 1958/17 од 28.11.2018. године, у ставу првом и другом изреке, тако што је одбијен, као неоснован, тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да тужиоцу плати разлику плате до двоструког износа плате на основу обављеног рада и времена проведеног па раду за период од септембра 2012. године до августа 2016. године, у укупном износу од 3.284.804,56 динара, са законском затезном каматом од дана доспелости до дана исплате и то појединачне месечне износе са законском затезном каматом, све ближе одређено у овом ставу изреке, као и да на име тужиоца уплати Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање доприносе за обавезно пензијско осигурање, Републичком заводу за здравствено осигурање доприносе за обавезно здравствено осигурање и Националној служби за запошљавање доприносе за случај незапослености и то за период од септембра 2012. године до августа 2016. године на износе разлике у плати из става првог изреке пресуде. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу трећем изреке првостепене пресуде тако да свака странка сноси своје трошкове поступка. Ставом трећим изреке, одбијен је као неоснован, захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужилац да туженој накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 45.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, ревизију је благовремено изјавио тужилац због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 55/14) и нашао да је ревизија тужиоца основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, а нема ни других битних повреда у другостепеном поступку из члана 374. став 1. ЗПП које би могле представљати ревизијски разлог на шта се неосновано у ревизији указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је решењем од 15.12.2002. године, распоређен на радно место послови сузбијања организованих убистава, отмица, изнуде и уцена (ОСЛ) у Одељењу за сузбијање организованог општег криминала, Управе за борбу против организованог криминала, уписано под бр. 33 Правилника о унутрашњој организацији, систематизацији радних места и платама радника Управе за борбу против организованог криминала. Међу странкама није спорно да је тужилац у целом периоду потраживања радио код туженог, на основу више решења о распоређивању на истом радном месту напред наведеном. Решењем од 01.06.2012. године тужилац је почев од 01.06.2012. године распоређен на радно место послови сузбијања отмица, изнуде и уцена са елементима организованог криминала (ОСЛ), Одељење за сузбијање организованог општег криминала, Служба за борбу против организованог криминала, Управе криминалне полиције, утврђено под редним бр. 1.110 у Правилнику о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Министарству унутрашњих послова, а решењем од 27.05.2013. године утврђен му је коефицијент плате у вези са наведеним распоређивањем 2,700. Пре распоређивања у Одељење за сузбијање организованог општег криминала по

наведеним решењима, радио је на пословима шефа Одсека за сузбијање општег криминалитета у ПУ Вештачењем, обављеним ради утврђивања да ли је плата тужиоца након распоређивања у Управу за борбу против организованог криминала увећана у складу са Уредбом о платама лица која обављају послове у посебним организационим јединицама државних органа надлежних за сузбијање организованог криминала за цео период потраживања у односу на плату која му је пре тога исплаћивана, утврђена је плата и двоструки износ плате за радно ангажовање тужиоца у периоду од 01.09.2012.године закључио са 02.08.2016. године и исказана разлика између двоструког износа плате и плате коју је тужилац примао у сваком месецу појединачно у наведеном периоду, у укупном износу од 3.284.804,56 динара.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд полазећи од одредбе члана 2 став 2 Уредбе о платама лица која врше функцију и обављају послове у тужилаштву за ратне злочине и посебним организационим јединицама државних органа у поступку за ратне злочине („Службени гласник РС“ бр. 97/03 од 11.10.2003. године) према коме се плате запослених лица обрачунавају и исплаћују у троструком износу (до 30.07.2015. године), односно двоструком износу (према одредби члана 3 Уредбе о изменама Уредбе напред наведене -„Службени гласник РС“ бр. 97/03 од 11.10.2003. године) у периоду од 30.07.2015. године, у односу на плату коју је то лице примало пре распоређивања на одговарајуће радно место у тој служби, и става исказаног у одлуци Уставног суда Републике Србије који указује на аутоматску и безусловну примену наведеног императивног правила приликом исплате плате запосленом лицу у Служби, за коју налази да представља непосредни правни основ за исплату плате запосленом, те да би акт надлежног функционера поводом признавања наведеног права имао чисто декларативно спроводбени карактер, због чега је тужена била дужна да тужиоцу, након што је премештен у Службу за борбу против организованог криминала при Управи криминалистичке полиције аутоматском применом напред цитираних прописа зараду исплаћује у двоструком износу што није чинила, већ је исплаћивала према Правилнику о платама запослених у Министарству унутрашњих послова Републике Србије, што је погрешно, те је усвојио тужбени захтев у висини одређеној вештачењем.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и одбио захтев тужиоца за исплату разлике плате до двоструког износа плате на основу обављеног рада и временаведеног на раду за тражени период. Своју одлуку другостепени суд заснива на становишту да је првостепени суд погрешно прихватио налаз и мишљење вештака економско-финансијске струке, по коме је извршен обрачун двоструког износа зараде у односу на ону која би тужиоцу била исплаћена за сваки месец спорног периода да је остао на ранијем радном месту пре момента премештаја у Службу за борбу против организованог криминала. По закључку другостепеног суда, тужиоцу би припадала само разлика у исплаћеним износима зарада у спорном периоду до висине плате коју је примао у тренутку преласка у службу за организовани криминал у двоструком износу, који тужиоцу искључиво припада у складу са чланом 2. став 1. и 3. став 5. Уредбе о платама лица која обављају послове у посебним организационим јединицама државних органа надлежних за сузбијање организованог криминала („Службени гласник РС, бр. 14/03...114/14), а како тужилац није предложио допунско вештачење, којим би се разлика плате обрачунала на правилан начин, обрачуном двоструког износа плате из месеца који претходи месецу преласка у Службу, то другостепени суд налази да тужилац није доказао основаност свог потраживања, због чега је и одбио тужбени захтев у целости, као неоснован.

Ценећи ревизијске наводе, Врховни касациони суд закључује да тужилац основано оспорава правилност примене материјалног права од стране другостепеног суда.

Чланом 104. став 1. Закона о раду („Сл. гласник РС, бр. 24/2005...32/2013), прописано је да запослени има право на одговарајућу зараду која се утврђује у складу са законом, општим актом и уговором о раду.

Законом о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала, корупције и других посебно тешких кривичних дела („Сл. гласник РС“ бр.42/02, ... и 32/13), одређено је да се овај закон примењује ради откривања, кривичног гоњења и суђења за кривична дела која су прецизно одређена одредбом члана 2. овог Закона, а да се ради обављања полицијских послова у вези са кривичним делима из наведеног члана (члана 2. Закона), у оквиру министарства надлежног за унутрашње послове, образује Служба за сузбијање организованог криминала (члан 10. Закона). Према одредби члана 18. став 1. истог Закона, лица која обављају послове и задатке у државним органима, Посебним организационим јединицама из овог закона, имају право на плату која не може бити већа од двоструког износа плате коју би остварила лица запослена на одговарајућим пословима и задацима у Тужилаштву за организовани криминал, Вишем суду у Београду, Апелационом суду у Београду, Министарству надлежном за унутрашње послове и Окружном затвору у Београду и да плате лица из става 1. овог члана уређује Влада.

Одредбом члана 2. став 1. Уредбе о платама лица која обављају послове у посебним организационим јединицама државних органа надлежних за сузбијање организованог криминала, прописано је да плата старешине службе и заменика старешине службе и овлашћеног службеног лица у служби, руководиоца и заменика руководиоца посебне притворске јединице и запосленог на пословима обезбеђења у пословима обезбеђења у посебној притворској јединици обрачунава се и исплаћује у двоструком износу плате коју су остваривали на пословима са којих су ступили на рад у организационе јединице из члана 1. ове уредбе. Чланом 3. став 2. исте Уредбе прописано је да запослени у служби који нема својство овлашћеног службеног лица има право на плату у двоструком износу плате која се обрачунава и исплаћује запосленом на одговарајућем радном месту у седишту Министарства унутрашњих послова. Ставом 5. наведеног члана Уредбе, предвиђено је да, приликом обрачунавања двоструког износа плата, не узимају се у обзир додаци на плату утврђени законом.

Сходно наведеном нормативном оквиру, Врховни касациони суд стаје на становиште да се поменутом Уредбом установљава право тужиоцу, као лицу запосленом у Служби за борбу против организованог криминала, на исплату двоструког износа зараде коју би у спорном периоду (од септембра 2012. године до августа 2016. године) у односу на висину основне плате коју би примао на месечном нивоу на радном месту на коме је био претходно радно ангажован до момента премештаја у поменуту службу. То подразумева да свако увећање основне месечне плате на ранијем радном месту последично доводи до увећања двоструког износа његове основне плате код Службе за борбу против организованог криминала.

Услед наведеног, Врховни касациони суд указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право приликом доношења закључка о двоструком

износу месечне основне плате тужиоца, након распоређивања на радном месту у Служби за борбу против организованог криминала. Ово из разлога што другостепени суд као мерило за обрачун двоструког износа основне плате у читавом спорном периоду прихвата само онај износ који је тужиоцу исплаћен у месецу који је претходио распоређивању на радно место у Служби за борбу против организованог криминала, за који налази да није узет у обзир приликом вештачења, а терет доказивања неосновано пребацује на тужиоца, који је и по оцени овог суда пружио довољно доказа за своје потраживање, при чему је тужена била пасивна у току поступка, не прилажући доказе који указују на супротно, нити је имала примедбе на обављено вештачење у првостепеном поступку, због чега је другостепени суд неосновано инсистирао на допунском вештачењу, погрешно закључујући да тужилац није доказао основаност, односно висину свог потраживања, не узимајући у обзир промене у висини основне плате које су уследиле у поменутом спорном периоду обрачуна, како је то правилно учинио првостепени суд.

Ревизијски суд закључује да је правилно становиште и закључак првостепеног суда да тужиоцу припада право на накнаду штете због неосновано умањене зараде за период од септембра 2012. године до августа 2016. године, у укупном износу од 3.284.804,56 динара, са досуђеном затезном каматом, у свему према садржини налаза и мишљења вештака економско-финансијске струке. У контексту наведеног, како је одлука првостепеног суда у погледу основаности тужбеног захтева ревидента заснована на правилној примени материјалног права, основани су и наводи ревидента у погледу његовог права на накнаду трошкова парничног поступка, досуђених управо у складу са одлуком првостепеног суда, на основу члана 153, 154. и 163 став 1. до 4. Закона о парничном поступку.

На основу изложеног, применом члана 416. став 1. ЗПП Врховни касациони суд је одлучио као у ставу првом изреке.

Тужиоцу који је успео са ревизијом, сагласно одредбама члана 153., 154., 163. и 165. ЗПП, досуђени су трошкови другостепеног поступка на име заступања на 4 одржана рочишта у износу од по 24.000,00 динара, заступања на једном неодржаном рочишту у износу од 12.750,00 динара, на име састава једног образложеног поднеска износ од 22.500,00 динара, укупно износ од 131.250,00 динара и трошкови ревизијског поступка у траженом и опредељеном износу од 45.000,00 динара за састав ревизије и на име таксе на ревизију у износу од 127.600,00 динара, укупно износ од 172.600,00 динара, све сходно важећој АТ и ТТ важећој у време пресуђења, те је одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија
Бисерка Живановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић